

Sygn. akt XIV C 1127/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w P. XIV Wydział Cywilny z siedzibą w P.

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Przemysław Okowicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Perlicjan

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2016 r. w P.

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko (...) SA w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki A. P. kwotę 222.957,05 (dwieście dwadzieścia dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt siedem złotych pięć groszy) zł z ustawowymi odsetkami od 13 lipca 2015 r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki A. P. kwotę 3.139,99 (trzy tysiące sto trzydzieści dziewięć złotych i dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) zł z ustawowymi odsetkami od 24 listopada 2015 r. do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki A. P. kwotę 11.148 (jedenaście tysięcy sto czterdzieści osiem) zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu;
4. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki A. P. kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
5. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w P. kwotę 568, 34 (pięćset sześćdziesiąt osiem złotych i 34/ 100) zł
6. zasądza od pozwanego (...) SA w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w P. kwotę 63 (sześćdziesiąt trzy) zł tytułem niepobranej opłaty od żądania pozwu.

SSO P. Okowicki

Sygn. akt XIV C 1127/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 listopada 2015 r. powódka A. P. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S. A. w W. na jej rzecz kwoty 222 957,05 z ustawowymi odsetkami od 13 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, kwoty 3 139,99 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty zł oraz o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych. W tym kosztów zastępstwa procesowego

W uzasadnieniu powódka podniosła że jest właścicielką gospodarstwa rolnego położonego w L. W dniu 29.09.2014 roku zawarła z pozwanym obowiązkowe, dotowane ubezpieczenie upraw rolnych za polisą nr (...). Ubezpieczeniem

została objęta uprawa rzepaku ozimego na powierzchni 145,70 ha Zakresem ubezpieczenia objęto ryzyko gradu, przymrozków wiosennych. Powódka opłaciła umówioną składkę ubezpieczenia.

Powódka stwierdziła iż uprawa rzepaku została w maju i czerwcu 2015 roku zniszczona wskutek przymrozków. W związku z tym w dniu 10 czerwca 2015 r. zgłosiła pozwanemu szkodę z wnioskiem o wypłatę odszkodowania. Pismem z dnia 29 czerwca 2015 r. pozwany odmówił wypłaty odszkodowania, stwierdzając, iż utrata ubezpieczonego plonu jest mniejsza niż 10%. W tym miejscu powódka podkreśliła iż odmawiając wypłaty odszkodowania pozwany nie kwestionował przyczyny powstania szkody a jedynie jej wysokość.

Nie zgadzając się ze stanowiskiem pozwanego w dniu 25 sierpnia 2015 roku powódka złożyła do Sądu Rejonowego w Z. wniosek o zabezpieczenie dowodu. Sąd Rejonowy w Z. w sprawie I Co 1052/15 dopuścił dowód z opinii biegłego sadowego L. S. celem ustalenia przyczyny rodzaju i skali uszkodzeń w tym wysokości szkody poniesionej przez powódkę w uprawie rzepaku na obszarze 145,70 ha. Biegły wydając opinie stwierdził iż na wskutek wymarżnięcia uprawy rzepaku powódka poniosła szkodę w wysokości 222 957,05 zł.

Powódka podała dalej iż prowadziła uprawę rzepaku na dobrych glebach w większości klasy II i III a i b . Podczas oględzin biegłego nie zostały ustalone żadne oznaki suszy. Nie ustalono również uszkodzeń spowodowanych przez zwierzynę łowną albo przez choroby rzepaku. P. nie było zachwaszczone a uprawa prowadzona była w wysokiej kulturze. Wskazała nadto iż z informacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu (...) w W. z dnia 2 lipca 2015 roku wynika iż w maju i czerwcu 2015 roku dla rejonu L. gmina O. odnotowano wystąpienie długotrwałych przymrozków. Przymrozki te przypadały zatem w okresie pełni kwitnienia rzepaku na pędach głównych i bocznych i powodowały zamieranie kwiatów rzepaku ozimego.

Powódka podała też iż cała uprawa ubezpieczona była na sumę 1 258 848zł a w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia pozwany nie wnosił żadnych uwag do stanu plantacji.

Mając na uwadze wyżej wskazane okoliczności powódka wniosła o zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 222 957,05 zł a więc kwoty ustalonego odszkodowania przez biegłego z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lipca 2015 roku . Data wymagalności odsetek wynika z tego że pozwany powinien w terminie 30 dni rozpatrzyć zgłoszenie powódki. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu w tym kwotę 3 139,99 zł którą wydała tytułem kosztów sporządzenia opinii przez biegłego w sprawie Co 1052/15 SR w Z.

W odpowiedzi na pozew z dnia 11 stycznia 2016 r (k-30). pozwany (...) S. A. w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany przyznał okoliczności związane z zawarciem przez strony umowy obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych oraz przeprowadzeniem postępowania likwidacyjnego. Pozwany podniósł iż w trakcie prowadzonego postępowania likwidacyjnego jego przedstawiciel chciał dokonać w dniu 26 czerwca 2015 r. oględzin działki powódki jednakże reprezentujący powódkę jej ojciec J. K. odmówił uczestniczenia w czynnościach po dokonaniu oględzin pierwszej stanowiącej jego własność działki. W tym stanie rzeczy pozwany uznał iż szkoda w uprawach rzepaku ozimego nie wystąpiła albowiem powódka osiągnęła wyższą niż zakładana we wniosku o o ubezpieczenie wydajność z 1 ha upraw.

Pozwany przyznał iż powódka dokonała zgłoszenia szkody w dniu 16 czerwca 2015 roku Podniósł jednak iż to powódka nie chciała uczestniczyć w czynnościach likwidacyjnych na gruncie w celu ustalenia przyczyny i rozmiarów szkody w uprawach co pozbawiło pozwanego możliwości wykonania istotnych czynności likwidacyjnych.

Sąd ustalił co następuje:

Powódka A. P. jest właścicielką gospodarstwa rolnego położonego we L. w którym prowadzi między innymi uprawy rzepaku ozimego na łącznym areale około 145,70 ha.

W dniu 29 września 2014 r. powódka zawarła z pozwanym (...) S. A. w W. (dalej (...) S. A. w W.) umowę obowiązkowego, dotowanego, ubezpieczenia upraw rolnych (polisa seria (...)) na okres od 30 września 2014 do 29 września 2015 roku r., która obejmowała uprawy rzepaku ozimego o powierzchni 145,70 ha, na sumę 1 258 848,00 zł

Do powyższej umowy ubezpieczenia zastosowanie miały ogólne warunki obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych ustalone przez Zarząd pozwanego uchwałą nr UZ/444/2008 z dnia 5 września 2008 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą Zarządu (...) SA nr (...) z dnia 8 listopada 2010 roku oraz uchwałą nr /347/2011 z dnia 9 listopada 2011 r (dalej OWU), które powódka otrzymała przed zawarciem umów ubezpieczenia. Z § 2 ust. 2 pkt 5 OWU wynikało, że szkody spowodowane przez przymrozki wiosenne oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0 °C, w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części. W § 6 ust. 2 pkt 3 OWU skonkretyzowano, że pozwany odpowiada za szkody powstałe w okresie ubezpieczenia od dnia 15 kwietnia – w przypadku szkód spowodowanych przymrozkami wiosennymi, zaś z § 6 ust. 4 pkt 3 OWU wynika, że odpowiedzialność pozwanego za szkody kończy się z dniem 30 czerwca roku zbioru plonów – w przypadku szkód będących następstwem przymrozków wiosennych. W § 15 ust. 1 OWU zawarto zapis, z którego wynika, że ubezpieczający ma obowiązek zawiadomienia pozwanego o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym w terminie 3 dni roboczych od jego zajścia lub uzyskania informacji o jego zajściu, po stwierdzeniu objawów charakterystycznych dla danego ryzyka (m. in. jak przymrozki – zwarzenie roślin lub ich części, pęknięcia i deformacja pędów). W § 20 ust. 4 OWU wskazano, że za podstawę do obliczenia wysokości szkody w szkodach częściowych przyjmuje się:

- 1) rzeczywistą powierzchnię pola, na którym uprawa została uszkodzona lub zniszczona (ustaloną w wyniku bezpośredniego pomiaru, na podstawie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych lub innej dokumentacji gospodarstwa) nie większą jednak od powierzchni podanej w polisie,
- 2) określony w procentach stopień zniszczenia plonu, ustalony na gruncie w oparciu o wykonaną analizę uszkodzeń roślin i obliczony na podstawie obowiązujących w (...) S. A. w dniu powstania szkody „Norm do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych”, które na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego (...) S. A. udostępni do wglądu,
- 3) sumę ubezpieczenia na 1 ha określoną w polisie, nie większą jednak niż wartość uprawy ustalonej na podstawie:
 - a) wydajności lub wartości plonu z 1 ha podanej w polisie lub rzeczywistej określonej przez przedstawiciela (...) S. A. w obecności właściciela upraw lub osoby przez niego upoważnionej – nie wyższej jednak niż podana w polisie; jeżeli likwidator ustalający rozmiar szkody stwierdzi na gruncie, że wydajność lub wartość plonu jest niższa co najmniej o 20 % od wartości określonej w polisie, ma obowiązek ustalić na gruncie rzeczywistą wydajność lub wartość plonu i udokumentować tę zmianę w operacie szkodowym,
 - b) ceny jednostkowej plonu w podanej polisie, nie wyżej jednak od rynkowej ceny skupu występującej na danym terenie w dniu powstania szkody w odniesieniu do tytoniu cena jednostkowa może obejmować krajowe płatności uzupełniające,
- 4) liczbę zniszczonych drzew lub krzewów oraz wartość jednostkową sadzonek przyjętą do ubezpieczenia.

Z § 20 ust. 7 OWU wynika, że odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, ale nie wyższej niż suma ubezpieczenia, z uwzględnieniem udziału własnego, o którym mowa w § 4 ust 3 (umowa ubezpieczenia upraw rolnych zawierana jest z udziałem własnym ubezpieczającego wynoszącym 10 % wysokości szkody).

(: polisa seria (...) z dnia 29.09. (...). k. 5, wniosek do polisy (...) z dnia 29.09.2014 k-6-7, OWU z dn. 5.09.2008 r. ze zmianami k. 55-62, 81-84)

W nocy 2, 3, 8, 11, 14, 15, 16, 22, 24, 25 i 28 maja oraz 4, 10, 11, i 16 czerwca 2015 r. w rejonie L. odnotowano ujemne temperatury powietrza.

We wskazanych okresach występowania przymrozków rzepak znajdował się w pełni kwitnienia na pędach głównych i bocznych i powodowały one zamieranie kwiatów rzepaku ozimego.

Spóźnione przymrozki wiosenne występujące na wysokości pąkujących lub kwitnących roślin rzepaku powodują powstawanie następujących objawów:

- rośliny bezwiednie zwisają w dzień, a podnoszące się po przymrozkach rośliny wyginają się w kształcie litery „s”; wygięcia łodyg po przymrozkach w kształcie litery „s” dotyczą nie tylko łodygi głównej, ale również rozgałęzień bocznych; mogą one także nie występować jeśli będzie duże zagęszczenie łanu, powyżej 40 roślin/m²,
- łodygi roślin niekiedy pękają i łatwo wnikają tam zarodniki grzybów chorobotwórczych (suchej zgnilizny kapustnych, zgnilizny twardzikowej i szarej pleśni),
- nawet krótkotrwałe przymrozki powodują przemarzanie pąków kwiatowych, kwiatów oraz zawiązków młodych łuszczyń; objawy te są podobne do szkód powodowanych przez słodyszka rzepakowego, mimo stosowania intensywnej ochrony przed tym szkodnikiem; przy szkodach spowodowanych przez słodyszka nie obserwuje się całkowitego zamierania (brązowienia) szypułki kwiatowej, co ma miejsce przy szkodach przymrozkowych.

(opinia dr hab. inż. L. S. z dn. 15.07.2015 r. z załącznikami k. 17-53, akt I Co 1052 Sądu Rejonowego w Z. zeznania dr hab. inż. L. S. k-164 protokołu rozprawy 00.39.03 – 01.27.57 zapisu rozprawy k166 akta XIV C 1127/15)

W dniu 10 czerwca 2015 roku powódka zgłosiła pozwanemu szkodę. W tymże samym dniu do pozwanego zgłosił się ojciec powódki J. K. który także zgłosił szkodę w uprawie rzepaku na swojej plantacji. Powódka swoją plantację rzepaku posiada na tym samym obszarze co jej ojciec. Razem jeszcze z bratem powódki i synem J. K. prowadzą praktycznie wspólne gospodarstwo rodzinne. Z J. K. skontaktował się przedstawiciel pozwanego P. C. w celu oszacowania strat. W trakcie rozmowy J. K. poinformował go iż do powstania szkody doszło również na plantacji jego córki położonej na tym samym terenie. Pomiędzy rozmowa P. C. z J. K. o dniu w którym miała zostać szacowana szkoda okazało się iż P. C. ma likwidować również szkodę powstałą u powódki

(druk zgłoszenia szkody na plantacji powódki k-64 akt XIV C 1127/15 druk zgłoszenia szkody na plantacji (...) k-67 akt XIV C 1126/15 i zeznania świadków P. C. k-139 protokołu rozprawy 00.06.23-00.43.04 zapisu rozprawy k-139k. J. K. k-164 protokołu rozprawy 01.27.57-01.54.19 zapisu rozprawy k-166 akt XIV C 1127/15)

W dniu 16 czerwca 2015 r. przedstawiciel pozwanego P. C. dokonywał lustracji upraw rzepaku ozimego prowadzonych przez J. K.. Przy czym po obejrzeniu jednego pola o powierzchni ponad 30 ha przeprowadził wyliczenie powstałej szkody. P. C. u pozwanego pracuje od 1999 roku a jako likwidator szkód od 2003 roku i w okresie swojej pracy dokonywał wielu likwidacji szkód. W ocenie P. C. szkoda wywołana została na wskutek przemarznięcia roślin i co do tego nie miał żadnych wątpliwości jednakże ubytek plonu nie przekroczył poziomu 5% co powodowało brak możliwości przyjęcia przez pozwanego odpowiedzialności za zgłoszone zdarzenie. Wobec powyższego J. K. stwierdził iż skoro według likwidatora do powstania szkody w zakresie umożliwiającym możliwości przyznania odszkodowania nie doszło a pozostałe pola zarówno jego jak i powódki wyglądają tak samo stwierdził brak potrzeby dokonywania oględzin pozostałego arealu

Pismem z dnia 29 czerwca 2009 r. pozwany poinformował powódkę że po rozpatrzeniu zgłoszonych roszczeń, odszkodowanie nie może zostać przyznane, ponieważ z dokonanych ustaleń wynika iż na wskutek przymrozków doszło do niewielkiego uszkodzenia roślin powodującego ubezpieczonego plonu w wysokości mniejszej niż 10%

W związku z tym, , powódka jak również jej ojciec J. K. w dniu 1 lipca 2015r. wystąpili do Sądu Rejonowego w Z. o zabezpieczenie dowodu, wskazując, że mają zamiar wytoczenia powództwa przeciwko (...) S. A. w W. o odszkodowanie za szkodę w uprawach rzepaku ozimego.

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w Z. (sygn. I Co 1052 /15) , dopuścił dowód z oględzin z udziałem biegłego ad hoc prof. nadzw. dr hab. inż. L. S. celem ustalenia przyczyny, rodzaju i skali uszkodzeń upraw rzepaku ozimego, znajdujących się na nieruchomości położonej w:

- obręb L., oznaczonej numerami geodezyjnym (...) o łącznej pow145,70 ha a należącej do powódki

(akta Sądu Rejonowego w Z. sygn. I Co 1052/15 pismo pozwanego z dnia 29 czerwca 2015 k-9 akt XIV C 1127/15 zeznania świadków P. C. k-139 protokołu rozprawy 00.06.23-00.43.04 zapisu rozprawy k-139k. J. K. k-164 protokołu rozprawy 01.27.57-01.54.19 zapisu rozprawy k-166 akt XIV C 1127/15 oświadczenie J. K. o rezygnacji z oględzin pół również i powódki k-122 akt XIV C 1127/15)

Biegły L. S. przystąpił do oględzin upraw rzepaku ozimego prowadzonych przez powódkę w dniach 11-18 lipca 2015 r.

Wycena była dokonywana według metodyki stosowanej przy szacunkach strat w rolnictwie, przy dostosowaniu liczby jednostek pomiarowych do wielkości uprawy. Na plantacji o powierzchni do 3 ha oceniano stan plantacji na 3 jednostkach po 5 roślin każda, na plantacji o powierzchni 3 do 6 ha – na 4 jednostkach, na plantacji o powierzchni 6 do 10 ha – na 5 jednostkach, a na plantacjach większych niż 10 ha – dodając na każde rozpoczęte 10 ha – po dwie jednostki.

Podczas oceny na każdej jednostce pomiarowej określano fazę rozwojową rzepaku, stan zachwaszczenia uprawy, chwasty dominujące ponad łanem rzepaku, wysokość łanu, wylegnięcie uprawy, a na każdej ocenianej roślinie policzono łuszczyny dorodne zawierające nasiona rzepaku oraz zmarłe łuszczyny i zmarłe szypułki kwiatowe, na łodygach i korzeniach oceniono występowanie chorób i szkodników, określono dominujące choroby i szkodniki atakujące rzepak oraz występowanie szkód łowieckich i tropy zwierzyny.

Za miarę uszkodzeń rzepaku przez przymrozki przyjęto zmarłe łuszczyny i szypułki kwiatowe, które były całkowicie zasuszone i brązowe. Do kategorii pomiarowych nie wliczano zielonych nierozwiniętych łuszczynek oraz szypulek kwiatowych, które miały zielone żywe części świadczące o ich naturalnym zasychaniu.

Przed przystąpieniem do oględzin, biegły poprosił powódkę o zorganizowanie osób do pomocy. Biegły dokonał ich przeszkolenia pokazując jak wyglądają rośliny pomrozowe, a jak wyglądają rośliny poszkodnikowe. Początkowo biegły kontrolował osoby liczące szkody, do czasu aż nabierał do nich zaufania, że dobrze wykonują zlecone im zadanie.

Uprawy rzepaku ozimego w gospodarstwie powódki prowadzone były bardzo starannie. P. były dobrze doprawione, a agrotechnika rzepaku prowadzona zgodnie z jej wymogami.. Na ocenianych jednostkach rzepak miał pędy nie porażone chorobami grzybowymi, oraz bez objawów żerowania szkodników zarówno na pędach jak i na korzeniach,. Łan był stojący bez wylegania oraz bez szkód spowodowanych żerowaniem zwierzyny. Między wystąpieniem przymrozków a oględzinami, powodowie nie dokonywali oprysków.

Analizy wykazały, że przeciętnie na pięciu roślinach rzepaku było na polu za domem (tabela 2 k-21 akt I Co1052/15) od 405 do (...) normalnych łuszczyn oraz od 23 do 98 zmrożonych łuszczyn i od 147 do 521 zmrożonych szypulek kwiatowych. Na polu za osiedlem(tabela 3 k-22 akt I Co1052/15 od 393 do (...) normalnych łuszczyn oraz od 3 do 42 zmrożonych łuszczyn i od 242 do 493 zmrożonych szypulek kwiatowych Zamrożone łuszczyny i szypułki były koloru brunatnego i mocno trzymały się łodyg. Na części łodyg bocznych wystąpiły wykrzywienia w kształcie litery „s”. Uprawy rzepaku w dniu oględzin miały zagęszczenie od 34,7 do 45,3 rośliny/m². na polu za domem i 45,3 do 54,7 rośliny/m² na polu za osiedlem.

Na powstanie zamarłych łuszczyn i zamarłych szypulek kwiatowych decydujący wpływ miał stres termiczny w okresie maj- czerwiec 2015 r. wywołany przymrozkami. Spowodowało to, że łączne straty w plonie na działkach (...) pole za domem przemarzło łącznie 23,9% części generatywnych (3.6% łuszczyn 20,3 % kwiatów po których pozostały tylko szypułki kwiatowe) a na działkach (...) pole za osiedlem przemarzło łącznie 31,4% części generatywnych (1,2% łuszczyn i 30,2% kwiatów po których pozostały tylko szypułki kwiatowe

(akta Sądu Rejonowego w Z. I Co 1052/15: opinia dr hab. inż. L. S. z dn. 15.07.2015 r. z załącznikami k. 17-53, , zeznania dr hab. inż. L. S. k-164 protokołu rozprawy 00.39.03 – 01.27.57 zapisu rozprawy k166 akta XIV C 1127/15)

Pismami z dnia 25 sierpnia 2015 roku powódka ponownie wystąpiła do pozwanego o wypłatę odszkodowania wzywając go do zapłaty odszkodowania za poniesione przez nią straty w wysokości 222957,05 zł w terminie 7 dni od daty wezwania pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową a z dnia 29 września 2015 poinformował pozwanego o dochodzeniu roszczeń na drodze sądowej. Z pismami podobnej treści wystąpił do pozwanego J. K.

Pismem z dnia 29 października 2015 roku pozwany poinformował powódkę iż nie zmienia swojego stanowiska.

W dniu 19 stycznia 2016 roku pomiędzy J. K. a pozwanym została zawarta ugoda zgodnie z którą pozwany zobowiązał się zapłacić na jego rzecz kwotę 400000 zł oraz koszty procesu

(akta XIV C 1127/15: pisma powódki z dnia 25.08.2015 k-14, pismo powódki z dnia 29.09.2015 k-15 pismo pozwanego z dn. 29.10.2015 k-16 akta XIV C 1126/15 k-155 k-13,k-14,).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następującą ocenę dowodów.

Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty urzędowe, które stały się podstawą jego ustaleń. Dokumenty urzędowe zostały sporządzone przez powołane do tego organy, w przepisanej formie i stanowiły dowód tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone (por. art. 244 § 1 kpc).

Pozostałe dokumenty zgromadzone w niniejszej sprawie to dokumenty prywatne, które zgodnie z treścią art. 245 kpc stanowiły dowód tego, iż osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia w nich zawarte. Sąd również uznał, że są one wiarygodne w całości.

Sąd dał wiarę opiniom sądowym sporządzonym przez biegłego L. S. w całości. Opinia została sporządzona przez specjalistę na podstawie oględzin upraw rzepaku prowadzonych przez powódkę Opinia odpowiedziała na pytania postawione w tezach dowodowych. Wskazane opinie zostały w całości zakwestionowane przez pozwanego. Zdaniem Sądu, biegły podczas jego przesłuchania wyjaśnił wszelkie wątpliwości związane z wydaną opinią. Biegły wiarygodnie i rzetelnie wyjaśnił sposób przeprowadzenia oględzin i zastosowaną metodę. Sąd nie znalazł podstaw, aby przyjąć, że działania biegłego były nieprofesjonalne. Podkreślenia wymaga fakt, że przedstawiciele pozwanego brali udział w oględzinach spornych upraw rzepaku i niezakwestionowali metod pracy biegłego.

W świetle powyższego, Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego, o ponowne przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego Zdaniem Sądu biegły swoimi zeznaniami uwiarygodnił swoją opinię pisemną i nie było podstaw, aby uznać ją za nierzetelną a nadto ewentualnie powołany inny biegły wydając opinię musiałby przyjąć za podstawę jej wydania materiał przygotowany przez biegłego L. S., gdyż z uwagi na zebranie rzepaku nie mógłby czynić samodzielnych ustaleń

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka P. C. w całości. Oceniając jego twierdzenia Sąd wziął pod uwagę, że jest pracownikiem pozwanego współpracuje on z Pomimo tego, zeznania były, rzeczowe i znalazły odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Z zeznań tego świadka wynikało w jakich okolicznościach przeprowadzał lustrację pola J. K. a nadto jakie były powody dla których nie przeprowadzono oględzin pola powódki

Sąd dał również wiarę zeznaniom świadka J. K. w całości. Oceniając jego twierdzenia Sąd wziął pod uwagę, że jest on ojcem powódki. Fakt ten nie miał jednak wpływu na wiarygodność zeznań tego świadka. Były one rzeczowe, spójne i konsekwentne, a ponadto znalazły odzwierciedlenie w zeznaniach biegłego. oraz świadka P. C. Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić wiarygodności zeznaniom świadka.

W ocenie Sadu zeznania złożone przez Świadka K. G. stanowiły wyłącznie polemikę z opinią sporządzona przez biegłego . Świadek ten zeznał, iż nie sposób zgodzić się z opinią biegłego L. S. gdyż zawierała ona szereg błędów i uchybień a nadto została sporządzona tendencyjnie Zdaniem świadka temperatury które wystąpiły w tamtym okresie nie mogły spowodować tak dużych zniszczeń o których mówi biegły. Świadek ten dalej podał iż biegły sam powinien dokonać wizji a nie wyrećzać się osobami niewiadomego pochodzenia chociaż sam stwierdził że nie jest możliwe, aby biegły jednoosobowo mógł dokonać przeglądu 145 ha. Świadek ten również dokonał obliczeń na podstawie danych z opinii i otrzymał plonowanie na poziomie nigdzie w Polsce nie spotykanym. Z tych to właśnie powodów stwierdził iż opinia jest tendencyjna.

Podkreślenia jednak wymaga iż biegły w swoich zeznaniach przyznał, iż popełnił błędy pisarskie ale po ich spostrzeżeniu niezwłocznie poinformował o tym wszystkie zainteresowane strony. Podniósł ponadto iż świadek G. dokonał błędnych obliczeń gdyż wyliczone przez niego plonowanie jest niespotykane.

S., co następuje:

Zgodnie z art. 10c ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2005 r. nr 150, poz. 1249 z późn. zm.) rolnik w rozumieniu art. art. 4 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 1307/2013 (Rady (WE) z dnia 17 grudniar2013. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz.U.UE L z dnia 20 grudnia 2013 r.)) zwany dalej "rolnikiem", który uzyskał płatności bezpośrednio w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemu wsparcia bezpośredniego, jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia obowiązkowego upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez powódź, suszę, grad, ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne.

W myśl art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy o u. u. r. i z. g. ze środków budżetu państwa są udzielane dopłaty do składek z tytułu zawarcia umów ubezpieczenia upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku, rzepiku, chmielu, tytoniu, warzyw gruntowych, drzew i krzewów owocowych, truskawek, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych, od zasiewu lub wysadzenia do ich zbioru, od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez huragan, powódź, deszcz nawalny, grad, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę, suszę, ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne.

Z art. 10 c ust. 4 pkt 2 ustawy o u. u. r. i z. g. wynika, że odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia upraw, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, rozpoczyna się w przypadku ubezpieczenia tych upraw od ryzyka wystąpienia szkód spowodowanych przez grad i przymrozki wiosenne - po upływie 14 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego.

Bezsporny jest fakt, że powódka zawarła z pozwanym (...) S. A. w W. w dniu 29 września 2014 r. umowę obowiązkowego, dotowanego ubezpieczenia upraw rolnych (polisa seria (...)) na okres od 30 września 2014 r. do 29 września 2015 r., która obejmowała m.in. uprawy rzepaku ozimego (Pakiet Jesień) o powierzchni 1145,70 ha, na sumę 1 258 848 zł

Ani przepisy Kodeksu cywilnego, ani ustawy ubezpieczeniowej nie mogą szczegółowo regulować całokształtu zagadnień związanych z ubezpieczeniem w każdym z licznych jego rodzajów. Dlatego też szczegółowe postanowienia dotyczące konkretnego ubezpieczenia są ustalane w ogólnych warunkach ubezpieczeń. Określają one, między innymi, przedmiot i zakres ubezpieczenia, sposób zawierania umów, zakres i czas trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela,

prawa i obowiązki stron (H. Ciepła, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom II, Warszawa 2009 Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, wydanie IX, s. 1098).

W § 15 ust. 1 OWU ustalonych przez Zarząd pozwanego uchwałą nr UZ/444/2008 z dnia 5 września 2008 r. z późniejszymi zmianami zawarto zapis, z którego wynika, że ubezpieczający ma obowiązek zawiadomienia pozwanego o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym w terminie 3 dni roboczych od jego zajścia lub uzyskania informacji o jego zajściu, po stwierdzeniu objawów charakterystycznych dla danego ryzyka (m. in. jak przymrozki – zwarzenie roślin lub ich części, pęknięcia i deformacja pędów). Z ustaleń Sądu wynika, pozwany został zawiadomiony przez powódkę o wypadku ubezpieczeniowym w dniu 10 czerwca 2015r. Podkreślenia wymaga fakt, że w toku postępowania likwidacyjnego pozwany nie zakwestionował okoliczności związanej z zachowaniem przez powódkę terminu określonego w § 15 ust. 1 OWU. W związku z tym, w ocenie Sądu, pozwany przyjął, że powodowie zachowali terminy do zgłoszenia szkód zaistniałych na skutek wiosennych przymrozków.

Przechodząc do kwestii źródła szkód zaistniałych w uprawach rzepaku prowadzonych przez powódkę wskazać należy, że z § 2 ust. 2 pkt 5 OWU wynika, że szkody spowodowane przez przymrozki wiosenne oznaczają szkody spowodowane przez obniżenie się temperatury poniżej 0 °C, w okresie od dnia 15 kwietnia do dnia 30 czerwca, polegające na całkowitym lub częściowym zniszczeniu roślin lub całkowitej utracie plonu lub jego części. W § 6 ust. 2 pkt 3 OWU skonkretyzowano, że pozwany odpowiada za szkody powstałe w okresie ubezpieczenia od dnia 15 kwietnia – w przypadku szkód spowodowanych przymrozkami wiosennymi, zaś z § 6 ust. 4 pkt 3 OWU wynika, że odpowiedzialność pozwanego za szkody kończy się z dniem 30 czerwca roku zbioru plonów – w przypadku szkód będących następstwem przymrozków wiosennych. W przedmiotowej sprawie ustalono, że w okresach maja i czerwca 2015 r. w rejonie gospodarstw rolnych powódki odnotowano ujemne temperatury powietrza, które utrzymywały się przez kilka godzin w ciągu nocy. Najniższa temperatura przy powierzchni gruntu wynosiła – 5. W związku z tym, Sąd przyjął, że w okresie objętym ubezpieczeniem nastąpiły warunki atmosferyczne określone mianem przymrozków wiosennych.

Kwestią sporną było, czy wskazane przymrozki wywołały szkodę w uprawach rzepaku prowadzonych przez powódkę. Materiał dowodowy zgromadzony w toku niniejszego postępowania wskazuje na to, że przymrozki, które nastąpiły w spowodowały, łączne straty w plonie nasion rzepaku ozimego w ilości 18,1% na polu za domem i 22,1% na polu za osiedlem

Podkreślenia wymaga fakt, że we wskazanych okresach występowania przymrozków rzepak znajdował się w fazie pełni kwitnienia do końca kwietnia. Natomiast opisane objawy są charakterystyczne dla upraw rzepaku, które zostały dotknięte przez przymrozki wiosenne.

Ustalając wysokość należnego powodowi odszkodowania, Biegły kierował się uregulowaniami zawartymi w § 20 ust. 4 OWU z którego wynika, że za podstawę do obliczenia wysokości szkody w szkodach częściowych przyjmuje się:

- 1) rzeczywistą powierzchnię pola, na którym uprawa została uszkodzona lub zniszczona (ustaloną w wyniku bezpośredniego pomiaru, na podstawie wniosku o przyznanie płatności bezpośrednich do gruntów rolnych lub innej dokumentacji gospodarstwa) nie większą jednak od powierzchni podanej w polisie,
- 2) określony w procentach stopień zniszczenia plonu, ustalony na gruncie w oparciu o wykonaną analizę uszkodzeń roślin i obliczony na podstawie obowiązujących w (...) S. A. w dniu powstania szkody „Norm do ustalania wysokości szkód w uprawach rolnych”, które na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego (...) S. A. udostępni do wglądu,
- 3) sumę ubezpieczenia na 1 ha określoną w polisie, nie większą jednak niż wartość uprawy ustalonej na podstawie:
 - a) wydajności lub wartości plonu z 1 ha podanej w polisie lub rzeczywistej określonej przez przedstawiciela (...) S. A. w obecności właściciela upraw lub osoby przez niego upoważnionej – nie wyższej jednak niż podana w polisie; jeżeli likwidator ustalający rozmiar szkody stwierdzi na gruncie, że wydajność lub wartość plonu jest niższa co najmniej o 20 % od wartości określonej w polisie, ma obowiązek ustalić na gruncie rzeczywistą wydajność lub wartość plonu i udokumentować tę zmianę w operacie szkodowym,

b) ceny jednostkowej plonu w podanej polisie, nie wyżej jednak od rynkowej ceny skupu występującej na danym terenie w dniu powstania szkody w odniesieniu do tytoniu cena jednostkowa może obejmować krajowe płatności uzupełniające,

1) liczbę zniszczonych drzew lub krzewów oraz wartość jednostkową sadzonek przyjętą do ubezpieczenia.

Ustalając wysokość szkody biegły miał na uwadze iż z polisy ubezpieczeniowej wynikało iż powódka ubezpieczała plon nasion na 54,00 dt/ha przy cenie 160 zł/dt nasion jak również że przy obliczaniu wysokości szkody nie stosuje się pomniejszenia zaoszczędzonych kosztów zbioru a stosuje się pomniejszenie szkody o 10% udziału własnego.

Uwzględniając powyżej wskazane zasady ustalania odszkodowania zawarte w OWU ustalonych przez Zarząd pozwanego uchwałą nr UZ/444/2008 z dnia 5 września 2008 r. z późniejszymi zmianami oraz danymi zawartymi w polisie Biegły wyliczył szkodę na kwotę 222 957,05 zł która to kwotę uznać należało za udowodnioną i w związku z tym zasądził od pozwanego na rzecz powódki tę kwotę

Marginalnie podnieść należy iż pozwany nie kwestionował wyliczeń biegłego sporządzanych na tych samych zasadach i w oparciu o te same parametry sporządzonych w sprawie zgłoszonej szkody przez ojca powódki J. K.. W tamtej sprawie przed sądem strony zawarły ugodę (XIV C 1126/15)

O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i § 2 zd. 1 k.c. Sąd zasądził odsetki od kwoty (...).05 zł zgodnie z żądaniem pozwu, tj. od dnia 13 lipca 2015 r., w którym to upłynął termin dla rozpatrzenia zgłoszenia szkody przez powódkę .

Zasadnie okazało się również zasądzenie na rzecz powódki kwoty 3139,99 zł jako zwrotu kosztów poniesionych w sprawie o zabezpieczenie dowodu gdyż opinia sporządzona co do przyczyn powstania szkody jak i jej wysokości okazała się być zasadna w całości. W tym wypadku odsetki należało zasądzić od dnia wniesienia pozwu

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc, w myśl którego strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Natomiast do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (§ 3).

Wobec tego, że w skład kosztów poniesionych przez powódkę wchodzi opłata sądowa od pozwu w wysokości 11148 zł pozwany zobowiązany jest do jej uiszczenia na jej rzecz .

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie: § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. nr 146, poz.1188, z późn. zm.) zgodnie z którym zasądzając opłatę za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia ,dalej ust. 2 wynika, że podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4, która to opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy a ponadto w myśl § 6 pkt 7 rozporządzenia przy wartości przedmiotu sprawy powyżej zł 200.000 zł stawki minimalne wynoszą 7.200 zł.

Sąd zasądził nadto od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 568,34 zł tytułem wydatków poniesionych w sprawie (koszty obecności i dojazdu biegłego na rozprawę) oraz kwotę 63 zł omyłkowo mnie pobranej przy wnoszeniu powództwa

SSO Przemysław Okowicki